

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๖๒

วันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุให้สั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง หรือไม่

ประเด็นที่สาม ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุให้สั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้เป็นที่ยุติว่าในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้อง (พรรคไทยรักษาชาติ) โดยร้อยโท ปรีชาพล พงษ์พานิช หัวหน้าพรรค ได้มีหนังสือแจ้งรายชื่อบุคคลที่พรรคการเมืองมีมติจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรี ๑ รายชื่อ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยผู้ถูกร้องได้เสนอพระนามทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี เป็นบุคคลที่ผู้ถูกร้องมีมติจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี และต่อมาในวันเดียวกันนั้น

ได้มีพระราชโองการตามประกาศสถาบันพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๓๗ ง ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ว่าการนำสมาชิกชั้นสูงในพระบรมราชวงศ์มาเกี่ยวข้องกับระบบการเมือง ไม่ว่าจะโดยทางใดก็ตาม เป็นการกระทำที่ขัดต่อโบราณราชประเพณี ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมของชาติ ถือเป็นการกระทำที่มิบังควรไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง ซึ่งพระบรมราชวงศ์ทุกพระองค์อยู่ในหลักการเกี่ยวกับการดำรงอยู่เหนือการเมืองและความเป็นกลางทางการเมืองของพระมหากษัตริย์ และไม่สามารถดำรงตำแหน่งใด ๆ ในทางการเมืองได้ เพราะจะเป็นการขัดกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวเป็นการกระทำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๒) ซึ่งข้อเท็จจริงเป็นที่ทราบกันโดยแน่ชัดแล้วว่าทุลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี เป็นพระราชธิดาพระองค์ใหญ่ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทั้งยังเป็นพระเชษฐภคินีในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมราชวงศ์ทุกพระองค์ แม้จะทรงกราบถวายบังคมลาออกจากฐานันดรศักดิ์ไปแล้วตามกฎหมายแต่ยกราบ แต่หากยังทรงสถานะและดำรงพระองค์ในฐานะสมาชิกแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ อันปรากฏชัดเจนในพระราชโองการ ตามประกาศสถาบันพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๓๗ ง ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ดังกล่าว การกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวเป็นการนำสมาชิกชั้นสูงในพระบรมราชวงศ์มาเกี่ยวข้องกับทางการเมือง เป็นการกระทำที่มิบังควรเป็นอย่างยิ่ง ผู้ถูกร้องนำพระบรมวงศานุวงศ์ที่มีความใกล้ชิดกับพระมหากษัตริย์ทางสายโลหิตอย่างยิ่งมาเกี่ยวข้องกับการเมืองย่อมมีผลกระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อันจะทำให้ประชาชนชาวไทยทั่วไปเข้าใจว่าสถาบันพระมหากษัตริย์ขาดความเป็นกลางทางการเมืองมีผลทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์ไม่อยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะซึ่งผู้ใดจะละเมิดมิได้ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ อันเป็นการมุ่งทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์ในที่สุด แต่ผู้ถูกร้องกลับมุ่งหวังผลประโยชน์ความได้เปรียบทางการเมืองโดยไม่คำนึงถึงหลักการสำคัญของระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้องจึงเป็นการกระทำอันอาจเป็นปฏิกิริยาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๒) จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ วรรคสอง หรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการไต่สวนแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น” บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเป็นบทบัญญัติว่าด้วยผลของการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งมีได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องกระทำการอันเป็นเหตุให้สั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ วรรคสอง

ปัญหาต้องพิจารณาต่อไปว่า การตัดสิทธิทางการเมืองของคณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องมีกำหนดระยะเวลาลงโทษนานเท่าใด ในเมื่อบทบัญญัติในมาตรา ๕๒ วรรคสอง ไม่ได้กำหนดเวลาในการลงโทษไว้อย่างชัดเจนคือสิบปีเหมือนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๔ วรรคสอง ซึ่งเป็นบทลงโทษในกรณีศาลมีคำสั่งให้ยุบพรรคเช่นเดียวกัน เห็นว่า โดยหลักการลงโทษแล้วต้องมีกำหนดระยะเวลาในการลงโทษแน่นอน หากถูกเพิกถอนสิทธิไปโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาย่อมมีผลเท่ากับบุคคลนั้นถูกตัดสิทธิความเป็นพลเมืองของรัฐไปอย่างถาวร ซึ่งขัดแย้งกับความเป็นจริงทั้งที่ผู้นั้นยังเป็นพลเมืองของรัฐอยู่และยังมีหน้าที่ต่าง ๆ ต่อรัฐ เช่น การเสียภาษีให้รัฐนำไปใช้ในกิจการของรัฐ แต่กลับไม่มีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองของรัฐตลอดชีพ การตัดสิทธิทางการเมืองถือเป็นการจำกัดสิทธิอย่างหนึ่งของพลเมือง ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ บัญญัติรับรองให้บุคคลได้รับการจำกัดสิทธิเท่าที่จำเป็นเท่านั้น หรือกระทบสิทธิของบุคคลให้น้อยที่สุด ซึ่งในกรณีของการจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้นมิวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลดังกล่าวมีโอกาสเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่ตรา

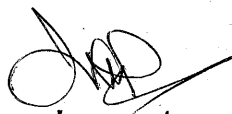
กฎหมายของบ้านเมือง เพราะเหตุที่เป็นบุคคลที่มีทัศนคติไปในทางที่จะเป็นอันตรายต่อระบอบการปกครองของประเทศ อย่างไรก็ตามการจำกัดสิทธินั้นก็ต้องมีระยะเวลาจำกัดเช่นเดียวกับที่กฎหมายอาญาคือต้องมีการกำหนดระยะเวลาในการลงโทษ เพราะโดยธรรมชาติของมนุษย์แล้วบุคคลย่อมไม่มีพฤติกรรมหรือทัศนคติแบบเดิมตลอดชีวิตแต่มีการพัฒนาอย่างพลวัตที่เปลี่ยนไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของบุคคลผู้นั้นหรือข้อเท็จจริงในสังคม เมื่อกาลเวลาผ่านไป ทัศนคติของบุคคลจึงเปลี่ยนแปลงได้ ด้วยความจริงที่ว่าเหตุการณ์ในสังคมและทัศนคติของผู้คนมิใช่สิ่งที่ยึดนิ่งตายตัว จึงทำให้มีแนวคิดที่ให้โอกาสบุคคลที่เคยกระทำความผิดและถูกกีดกันออกจากสังคมในช่วงเวลาหนึ่งเพื่อความปลอดภัยของสังคมได้กลับมาอยู่ร่วมกัน ซึ่งการกลับมาอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมปกติในขณะที่มีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปจนไม่เป็นอันตรายต่อสังคมแล้วนั้น จะทำให้คนเหล่านี้มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมร่วมกับผู้อื่นและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองได้ ประกอบกับข้อเท็จจริงที่ว่า เมื่อผู้ถูกร้องทราบว่าได้กระทำการขัดต่อพระราชโองการจึงสำนึกรับผิดชอบการกระทำของผู้ถูกร้องที่ได้น้อมรับพระราชโองการไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อมทันทีภายหลังที่ได้รับทราบซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจงรักภักดีและความเคารพต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนั้น จึงควรกำหนดระยะเวลาชัดเจนแน่นอนในการจำกัดสิทธิว่าด้วยมาตรการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง ไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ ศาลรัฐธรรมนูญในฐานะองค์กรผู้ใช้และตีความกฎหมายจึงต้องตีความกฎหมายไปในทางคุ้มครองสิทธิของบุคคลให้สอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนด้วยการกำหนดระยะเวลาให้ชัดเจนแน่นอน และโดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสอง กำหนดเวลาในการห้ามบุคคลที่เคยเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งวันจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ เมื่อสิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิในลักษณะเดียวกันเช่นนี้แล้วการจำกัดสิทธิทางการเมืองที่กำหนดระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ จึงควรกำหนดระยะเวลาในการจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาสิบปีด้วยเช่นเดียวกันนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ

ประเด็นที่สาม ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ วรรคสอง หรือไม่ เห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองซ้ำ หรือพ้องกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้น” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเพราะเหตุดังกล่าวไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ทั้งนี้ ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ” บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเป็นบทบัญญัติว่าด้วยผลของการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งมีได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่อาจมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญต้องสั่งให้ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ อันเป็นวันที่มีการกระทำอันเป็นเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔

ปัญหาต้องพิจารณาต่อไปมีว่า คณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องที่ถูกยุบจะต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ วรรคสอง และห้ามมิให้กรรมการบริหารของพรรคที่ถูกยุบไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายรุ่งเรือง พิทยศิริ ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องไปก่อนแล้วตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยมีหลักฐานการแจ้งความประสงค์ขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกพรรคต่อ

หัวหน้าพรรคการเมืองและนายทะเบียนพรรคผู้ถูกร้อง และได้มีหนังสือแจ้งต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคสอง บัญญัติให้การลาออกตาม (๑) ให้ถือว่าสมบูรณ์เมื่อได้ยื่นใบลาออกต่อ นายทะเบียนสมาชิกหรือนายทะเบียน ในกรณีที่ยื่นต่อนายทะเบียน ให้นายทะเบียนแจ้งให้นายทะเบียน สมาชิกทราบโดยเร็ว นายรุ่งเรือง พิทยศิริ จึงไม่เป็นกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องกระทำความผิด ดังนั้น นายรุ่งเรือง พิทยศิริ จึงไม่ต้อง ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ วรรคสอง และไม่ต้องห้ามไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็น กรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยรักษาชาติ ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๒) และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลผู้เป็นคณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ วรรคสอง และมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องที่ถูกเพิกถอนสิทธิ สมัครรับเลือกตั้ง ไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือ มีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ วรรคสอง

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ